

Konventionsambassadør skal bære menneskerettighedernes fakkel højt

En konventionsambassadør bør kæmpe for demokrati og menneskerettigheder – ikke for at teste, hvor langt Danmark kan udfordre konventionerne

Altinget

Af Birgitte Qvist-Sørensen, generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp, og Johanne Schmidt-Nielsen, generalsekretær i Red Barnet.

09.01.2023

Den internationale orden er under opbrud, og menneskerettigheder, folkeretten og demokratiske værdier er under pres globalt.

Derfor rammer regeringsgrundlaget plet i analysen af, at der ikke kun udkæmpes en krig på det europæiske kontinent, men at der på globalt plan udspiller sig en kamp om fundamentale værdier. Om retten til at leve et liv i frihed, til at deltage i samfundet, ytre sig og bestemme over sin egen krop.

Derimod har vi svært ved at se, at et af regeringsgrundlagets mere konkrete tiltag – udnævnelsen af en konventionsambassadør – er indenfor skiven. Især hvis mandatet bliver, som formuleringen lægger op til; at udfordre konventionerne med henblik på at fremme en indenrigspolitisk dagsorden om at stramme udlændingepolitikken.

Ambassadør for demokratiske værdier

En ny konventionsambassadør bør i stedet bruge sine kræfter på at sætte en offensiv, global dagsorden med fokus på at fremme menneskerettighederne, børns rettigheder og folkeretten.

Ambassadøren skal gå forrest og lægge et større diplomatisk pres på de lande, der bryder konventionerne. Vedkommende skal lytte, give en stemme og diplomatisk opbakning til de mennesker, der kæmper for deres rettigheder, både på gaden og online. Og regeringen skal følge trop, øge og målrette økonomisk støtte til demokrati- og menneskerettighedsforkæmpere i verden.

Det flugter også helt med regeringsgrundlagets understregning af, at en ny udviklingspolitik netop skal basere sig på menneskerettighederne. Og med at både den internationale retsorden og menneskerettigheder er blevet udpeget som prioriteter i forbindelse med Danmarks kandidatur til FN's Sikkerhedsråd. Og det er med god grund.

Respekten for folkeretten smuldrer

Verden over er vi vidner til, at frie valg bliver ødelagt af despoters magtsyge, og protester og forsøg på politisk mobilisering bliver slået ned med hård hånd. I Iran ser vi en frihedskamp anført af modige kvinder og piger, der går på gaden og risikerer livet i forsvaret for ytringsfrihed, demokratiske principper og lige rettigheder for mænd og kvinder.

Svaret fra præstestyret er brutalt. Iranske menneskerettighedsforkæmpere bliver fængslet, dømt til døden og henrettet for deres kamp for frihed. End ikke børn bliver skånet. I Afghanistan har vi senest set, hvordan Taliban strammer grebet om befolkningen, og nu forbyder piger fra og med 7. klasse at gå i skole, og at kvinder kan læse på universiteterne.

Samtidig ser vi, at mens væbnede konflikter bliver mere komplekse og langstrakte, smuldrer respekten for den internationale humanitære folkeret og krigens love. Børn i konflikt bliver nægtet humanitær hjælp, sundhedsklinikker og skoler bliver gjort til militære mål og børn bliver tvunget til at udkæmpe voksnes krige. Som konsekvens af klimakrisen, stigende fødevarepriser og efterdønninger af coronapandemien har vi også set, at flere børn – særligt piger – bliver nægtet uddannelse, og at et stigende antal piger bliver udsat for seksuel og kønsbaseret vold eller tvunget ind i børneægteskaber.

En gylden mulighed

Behovet for at slå ring om de mest fundamentale rettigheder og konventioner er vokset.

Og det er helt rigtigt set af den nye regering, at Danmark skal gå i front i forsvaret for en regelbaseret verdensorden og blandt andet styrke diplomatiet. Både fordi vi – som regeringsgrundlaget fremhæver – som et lille land har en selvstændig national interesse i internationale regler og ret, der er afgørende for vores egen frihed. Og fordi det er det rigtige at gøre.

Situationen kalder på, at en ny regering vitterligt tør gå forrest og stille sig i frontlinjen for de helt fundamentale rettigheder og friheder, som befolkninger i Iran, Palæstina, Afghanistan, Yemen, Sahel-regionen og andre steder kan spejde langt og længe efter. Og at vi står aktivt side om side med de modige kvinder og mænd, der sætter livet på spil for at forsvare dem.

Menneskerettighederne og folkeretten er fundamentet i den verdensorden, som vi har arbejdet på at udbygge og beskytte siden Anden Verdenskrig. Med en ny konventionsambassadør har vi en gylden mulighed for at gå endnu mere offensivt i brechen for at beskytte disse principper og handle på de flotte ord i regeringsgrundlaget om at stå vagt om menneskerettighederne og de globale værdier, der er forudsætningen for vores levevis. Det skylder vi verdens børn og medborgere.